

PROGRAMACIÓN DE ECONOMIA

CURSO: 2019/20

IES POETA AÑÓN.

DPTO: CIENCIAS SOCIAIS

ÍNDICE

1.	INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	4
2.	COMPETENCIAS CLAVE.....	6
2.1.	Competencia lingüística	6
2.2.	Competencia matemática e competencia básica en ciencia e tecnoloxía. (CMCCT).....	7
2.3.	Tratamento da información e competencia dixital. (CD)	7
2.4.	Competencia social e cívica. (CSC)	8
2.5.	Conciencia e expresión culturais. (CCEC).....	8
2.6.	Competencia para aprender a aprender. (CAA)	9
2.7.	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. (CSIEE).....	9
3.	OBXECTIVOS CURRICULARES DA EDUCACIÓN SECUNDARIA	10
4.	OBXECTIVOS. CRITERIOS DE AVALIACIÓN. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS. TEMPORALIZACIÓN.....	12
4.1.	Tema 1.....	12
4.2.	Tema 2.....	13
4.3.	Tema 3.....	14
4.4.	Tema 4.....	15
4.5.	Tema 5.....	16
4.6.	Tema 6.....	17
4.7.	Tema 7.....	18
4.8.	Tema 8.....	19
4.9.	Tema 9.....	20
4.10.	Tema 10.....	21
4.11.	Tema 11.....	22
4.12.	Tema 12.....	23
5.	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE. CADRO ANEXO	25
6.	CONTIDOS E INDICADORES DE LOGRO POR UNIDADE DIDÁCTICA.	26
6.1.	Tema 1: Introducción á economía:.....	26
6.2.	Tema 2. A produción de bens e servizos:.....	26
6.3.	Tema 3: os mercados e os axentes económicos.....	26
6.4.	Tema 4. As decisións económicas das familias:.....	27
6.5.	Tema 5. As empresas.....	27

6.6.	Tema 6. O crecemento económico	28
6.7.	Tema 7. A distribución da renda.	28
6.8.	Tema 8. O diñeiro e os medios de pago	28
6.9.	Tema 9. A inflación e os tipos de xuro.....	29
6.10.	Tema 10. O aforro e o endebedamento das familias.....	29
6.11.	Tema 11. O comercio exterior.....	30
6.12.	Tema 12. Economía e medio.	30
7.	CONTIDOS TRANSVERSAIS	31
8.	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN. PROCEDIMIENTOS E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN 33	
8.1.	Procedementos e instrumentos	33
8.2.	Criterios de cualificación.....	33
9.	PLAN DE TRABAJO.....	35
10.	LECTURAS RECOMENDADAS.....	36
11.	RÚBRICAS.....	37
11.1.	Rúbrica para la observación en el aula	37
11.2.	Rúbrica para trabajo en grupo	37
12.	TEMPORALIZACIÓN.....	38
13.	MATERIAIS CURRICULARES E RECURSOS.....	39
14.	PLAN DE RECUPERACIÓN ESTIVAL. PROBA EXTRAORDINARIA DE SETEMBRO.	40
15.	MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DE PDA	41
16.	ECONOMIA E CINE.....	42
17.	ANEXOS.....	44
17.1.	Anexo 1. Grado mínimo de consecución de estándares de aprendizaje.	44

ECONOMÍA

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

O estudo e a formación en economía fanse absolutamente necesarios nun contexto moi globalizado, no que as relacións económicas son cada vez máis complexas. A economía está presente en todos os aspectos da nosa vida cotiá; calquera cidadán necesita coñecer as regras básicas que explican os acontecementos económicos e a linguaxe específica que é utilizado polos economistas e os medios de comunicación para analizar eses feitos. A realidade non pode entenderse correctamente sen considerar o comportamento económico, individual e colectivo, das persoas na procura da satisfacción das súas necesidades, así como a produción e organización dos bens e servizos que se necesitan para iso, e a distribución dos recursos escasos.

O estudo da economía axuda a percibir e coñecer o mundo que nos rodea, e posibilita analizar e profundar nas relacións humanas desde aspectos micro e macroeconómicos, incluíndo diferentes variables de contexto; facilita a comprensión dos conceptos utilizados habitualmente na economía e no mundo empresarial, potencia as habilidades e destrezas de razoamento, abstracción e interrelación, e proporciona ferramentas para examinar de forma crítica a sociedade na que nos desenvolvemos; ademais, contribúe a desenvolver a curiosidade intelectual, a capacidade analítica, o rigor e a amplitude de perspectivas ao facer fronte ao estudo e investigación de diversos temas o coñecemento de variables como o crecemento, a pobreza, a educación, a saúde, a riqueza, o medio ambiente, etc., un coñecemento matemático e estatístico, así como unha habilidade de comunicación oral e escrita para explicar e transmitir as ideas e conclusións con argumentos e evidencias empíricas, un sól da ética e respecto ao ser humano, así como unha intensa capacidade de traballo, tanto individual como en equipo.

Quizais o que mellor distingue á economía como disciplina doutras no ámbito das ciencias sociais non é o seu obxecto senón o seu enfoque.

A día de hoxe cobran máis valor, se cabe, os coñecementos económicos pola importancia de contar con cidadáns solventes e informados e pola relevancia dunha boa administración dos recursos dun país, o que mostra a gran transcendencia social da economía, pois o seu coñecemento contribúe a fomentar a mellora na calidade de vida, o progreso e o benestar social.

O estudo da economía proporciona, xunto coa formación técnica, unha serie de competencias en traballo en equipo, habilidades de comunicación, iniciativa e liderado, así como o estímulo do espírito emprendedor.

A área de Economía divídese nos seguintes bloques:

Bloque 1. Ideas económicas básicas.

Bloque 2. Economía e empresa.

Bloque 3. Economía persoal.

Bloque 4. Economía e ingresos e gastos do Estado.

Bloque 5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego.

Bloque 6. Economía internacional

2. COMPETENCIAS CLAVE

«En liña coa Recomendación 2006/962/ EC, do Parlamento Europeo e do Consello, do 18 de decembro de 2006, sobre as competencias clave para a aprendizaxe permanente, este real decreto baséase na potenciación da aprendizaxe por competencias, integradas nos elementos curriculares para propiciar unha renovación na práctica docente e no proceso de ensino e aprendizaxe. Propóñense novos enfoques na aprendizaxe e avaliación, que han de supoñer un importante cambio nas tarefas que han de resolver os alumnos e formulacións metodolóxicos innovadores. A competencia supón unha combinación de habilidades prácticas, coñecementos, motivación, valores éticos, actitudes, emocións, e outros compoñentes sociais e de comportamento que se mobilizan conxuntamente para lograr unha acción eficaz. Contéplanse, pois, como coñecemento na práctica, un coñecemento adquirido a través da participación activa en prácticas sociais que, como tales, pódense desenvolver tanto no contexto educativo formal, a través do currículo, como nos contextos educativos non formais e informais Adóptase a denominación das competencias clave definidas pola Unión Europea. Considérase que “as competencias clave son aquelas que todas as persoas precisan para a súa realización e desenvolvemento persoal, así como para a cidadanía activa, a inclusión social e o emprego”. Identifícanse sete competencias clave esenciais para o benestar das sociedades europeas, o crecemento económico e a innovación, e descríbense os coñecementos, as capacidades e as actitudes esenciais vinculadas a cada unha de elas».

As competencias clave do currículo son as seguintes:

- Comunicación lingüística (CL).
- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).
- Competencia dixital (CD).
- Aprender a aprender (AA).
- Competencias sociais e cívicas (SC).
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (IE).
- Conciencia e expresións culturais (CEC)

2.1. Competencia lingüística

Os descritores básicos que traballaremos serán:

- Ler e comprender textos económicos...
- Expresar unha actitude positiva #ante o aforro.

- Utilizar o vocabulario propio da materia tanto de forma pasiva como activa máis diversas formas de comunicación: oral e escrita.
- Ser capaces de expoñer clara e sistematicamente as ideas, argumentando con rigor e precisión.
- Explicar de forma ordenada, razoada e detallada causas e consecuencias dun tema ou aspectos relacionados coa materia.
- Realizar esquemas, resúmenes e mapas conceptuais dos contidos propios da materia.
- Lectura de imaxes: Interpretar e explicar oralmente e/ou por escrito o significado de fotos, gráficos, mapas...
- Definir con claridade e precisión conceptos propios da materia.
- Argumentar razoadamente opinión sobre feitos económicos.
- Comprender e explicar textos xornalísticos.
- Utilización da linguaxe non sexista.
- Utilizar a comunicación e o diálogo como eixo de resolución pacífica de conflitos.

2.2. Competencia matemática e competencia básica en ciencia e tecnoloxía. (CMCCT)

- Cálculo de variables económicas.
- Cálculo de distribución do gasto...
- Realización e interpretación de táboas estatísticas
- Cálculo de produtividade.
- Representar a expansión da produción
- Cálculo de investimentos I+D
- Salarios.
- Rendibilidade.
- Calcular IRPF
- Coñecer o funcionamento do diñeiro e as tarxetas de crédito

2.3. Tratamento da información e competencia dixital. (CD)

- Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación como elemento esencial para informarse, aprender e comunicarse.
- Procura, selección, rexistro e tratamento ou análise de información utilizando técnicas e estratexias diversas segundo a fonte e o soporte empregados (oral, impreso, audiovisual, dixital ou multimedia).

- Dominio de linguaxes específicas básicas (textual, numérica, icónica, visual, gráfica e sonora).
- Seleccionar, tratar e utilizar a información de forma autónoma, eficaz, responsable, crítica e reflexiva.
- Actitudes crítica e reflexiva nin valoración dá información dispoñible.

2.4. Competencia social e cívica. (CSC)

- Coñecer o concepto de seguro e a súa finalidade
- Coñecer as características e valores dunha sociedade democrática.
- Exercer activa e responsablemente os dereitos e deberes da cidadanía.
- Saber que os conflitos de valores e intereses forman parte da convivencia e saber resolvelos con actitudes construtiva tomando decisión con autonomía.
- Saber expresar as propias ideas e escoitar as alleas, ser capaz de poñerse no lugar doutras persoas
- Valorar as diferenzas e recoñecer a igualdade de dereitos entre os diferentes colectivos, en particular entre homes e mulleres.
- Practicar o diálogo e a negociación para chegar a acordos como forma de resolver os conflitos.
- Amosar un sentimento de cidadanía global compatible coa identidade local.
- Reflexionar criticamente sobre os conceptos de democracia, liberdade, solidariedade, corresponsabilidade, participación e cidadanía, con particular atención aos dereitos e deberes recoñecidos nas declaracións internacionais, na Constitución española, no Estatuto de Autonomía de Galicia así como na súa aplicación por parte de diversas institucións.

2.5. Conciencia e expresións culturais. (CCEC)

- Coñecer, comprender, apreciar e valorar criticamente diferentes manifestacións culturais, artísticas e deportivas, utilízalas como fonte de enriquecemento e goce persoal.
- Percibir, comprender e enriquecerse con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura. • Colaborar na elaboración de traballos artísticos colectivos
- Coñecer e identificar as relacións existentes entre as manifestacións artísticas de cada época e a sociedade na que se producen –mentalidade e posibilidades técnicas da época.
- Contribuír á conservación do patrimonio cultural e artístico tanto da propia comunidade como doutra...

2.6. Competencia para aprender a aprender. (CAA)

Dispoñer de habilidades para iniciarse na aprendizaxe e ser capaz de continuar aprendendo de modo cada vez máis eficaz e autónomo de acordo con propios obxectivos e necesidades. Adquisición dá conciencia das propias capacidades (intelectuais, emocionais, físicas) do proceso e das estratexias necesarias para desenvolveselas, así como do que se pode facer por un mesmo e o que se pode facer coa axuda doutras persoas e recursos. -Ser consciente do que se sabe, de como se aprende e de como se xestionan e controlan de forma eficaz os procesos de aprendizaxe, optimizándovos e orientándovos a satisfacer obxectivos persoais. Coñecer as capacidades que entran en xogo na aprendizaxe: a atención, a concentración, a memoria, a comprensión e a expresión lingüística ou a motivación de logro, entre outras, e obter un rendemento máximo e personalizado delas con axuda de distintas estratexias e técnicas: de estudo, de observación e rexistro sistemático de feitos, de trabalo cooperativo e por proxectos, de resolución de problemas, de planificación e de organización de actividades e tempos de forma.

Ser capaz de autoavaliarse e autorregularse, ter responsabilidade de compromiso persoal, saber administrar o esforzo, aceptar os erros e aprender

2.7. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. (CSIEE).

- Dispoñer de habilidades para iniciarse na aprendizaxe e ser capaz de continuar aprendendo de modo cada vez máis eficaz e autónomo de acordo con propios obxectivos e necesidades.
- Adquisición dá conciencia das propias capacidades (intelectuais, emocionais, físicas) do proceso e das estratexias necesarias para desenvolveselas, así como do que se pode facer por un mesmo e o que se pode facer coa axuda doutras persoas e recursos. -Ser consciente do que se sabe, de como se aprende e de como se xestionan e controlan de forma eficaz os procesos de aprendizaxe, optimizándovos e orientándovos a satisfacer obxectivos persoais.
- Coñecer as capacidades que entran en xogo na aprendizaxe: a atención, a concentración, a memoria, a comprensión e a expresión lingüística ou a motivación de logro, entre outras, e obter un rendemento máximo e personalizado delas con axuda de distintas estratexias e técnicas: de estudo, de observación e rexistro sistemático de feitos, de trabalo cooperativo e por proxectos, de resolución de problemas, de planificación e de organización de actividades e tempos de forma.
- Ser capaz de autoevaluarse e autorregularse, ter responsabilidade de compromiso persoal, saber administrar o esforzo, aceptar os erros e aprender

3. OBXECTIVOS CURRICULARES DA EDUCACIÓN SECUNDARIA

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos, exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua castelá e, se a houber, na lingua cooficial da Comunidade Autónoma, textos e mensaxes complexos, e iniciarse no coñecemento, a lectura e o estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- k) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade.

Valorar críticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e mellora.

- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

4. OBXECTIVOS. CRITERIOS DE AVALIACIÓN. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS. TEMPORALIZACIÓN.

4.1.Tema 1.

TEMP.SESIÓN.S.	OBXETIVOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDADES DE APRENDIZAXE.	COMPETENCIAS
7 sesións. 1ª Avaliación.	A	B1-1. Explicar a economía como ciencia social valorando o impacto permanente das decisións económicas na vida dos cidadáns.	B1-1.1. Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de toda economía, e comprende que toda elección supón renunciar a outras alternativas e que toda decisión ten consecuencias.	CL SC IE
	B			
	E		B1-1.2. Diferencia formas diversas de abordar e resolver problemas económicos e identifica as súas vantaxes e inconvenientes, así como as súas limitacións.	AA SC IE
	F			
	G			
	H	B1-2. Coñecer e familiarizarse coa terminoloxía económica básica e co uso dos modelos económicos.	B1-2.1. Comprende e utiliza correctamente diferentes termos da área da economía.	CL AA SC
	K	B1-3. Tomar conciencia dos principios básicos da economía que se aplican nas relacións económicas básicas cos condicionantes de recursos e necesidades.	B1-3.1. Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas.	AA SC IE
			B1-3.2. Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas da súa contorna.	AA SC IE
	B4-1. Recoñecer e analizar a procedencia das principais fontes de ingresos e gastos do Estado, así como interpretar gráficos onde se mostre dita distribución.	B4-1.2. Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e gastos do Estado.	CL CMCT AA SC	
	B4-3. Determinar o impacto para a sociedade da desigualdade da renda e estudar as ferramentas de e distribución da renda.	B4-3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución da mesma.	CL AA SC	
	B5-2. Interpretar datos e gráficos vinculados cos conceptos de tipos de xuro, inflación e desemprego.	B5-2.1. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego.	CL AA SC	

4.2.Tema 2

TEMP.SESIÓN.S.	OBXETIVOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDADES DE APRENDIZAXE.	COMPETENCIAS
9 sesións. 1ª avaliación.	A	B2-2. Analizar as características principais do proceso produtivo.	B2-2.1. . Indica os distintos tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.	AA
	B			SC
	E	B2-2.2. Identifica os diferentes sectores económicos, así como vos seus retos e oportunidades. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional analizando as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	AA	
F	SC			
	G	B6-1. Valorar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e o medio ambiente.		AA SC IE

4.3.Tema 3

TEMP.SESIÓNS.	OBXETIVOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDADES DE APRENDIZAXE.	COMPETENCIAS
10 sesións. 1ª avaliación.	A	B2-1. Describir os diferentes tipos de empresas e formas xurídicas das empresas relacionando con cada unha delas as súas esixencias de capital e as responsabilidades legais dos seus propietarios e xestores así como as interrelacións das empresas a súa contorna inmediata.	B2-1.1. Distingue as diferentes formas xurídicas das empresas e relacións coas esixencias requiridas de capital para a súa constitución e responsabilidades legais para cada tipo.	CL AA SC
	B			
	E		B2-1.3. Identifica os diferentes tipos de empresas e empresarios que actúan na súa contorna así como a forma de interrelacionar co seu ámbito máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan.	AA SC
	F			
	G			
H	B2-3. Identificar as fontes de financiamento das empresas.	B2-3.1. Explica as posibilidades de financiamento do día a día das empresas diferenciando o financiamento externo e interna, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.	CL AA SC	
K	B2-4. Determinar para un caso sinxelo a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio.	B2-4.1. Diferencia os ingresos e custos xerais dunha empresa e identifica o seu beneficio ou perda, aplicando razoamentos matemáticos para a interpretación de resultados.	CMCT AA SC	
	B6-1. Valorar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e o medio ambiente..	B6-1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional analizando as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	AA SC IE	

4.4. Tema 4

TEMP.SESIÓN.S.	OBXETIVOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDADES DE APRENDIZAXE.	COMPETENCIAS
9 sesións. 1ª avaliación	A	B3-1. Realizar un orzamento persoal distinguindo entre os diferentes tipos de ingresos e gastos, controlar o seu grao de cumprimento e as posibles necesidades de adaptación. B3-3. Expresar unha actitude positiva cara ao aforro e manexar o aforro como medio para alcanzar diferentes obxectivos. B4-3. Determinar o impacto para a sociedade da desigualdade da renda e estudar as ferramentas de redistribución da renda.	B3-1.1. Elabora e realiza un seguimento a un orzamento ou plan financeiro personalizado, identificando cada un dos ingresos e gastos. B3-3.1. Coñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución da mesma.	CMCT AA SC IE
	B			CL SC IE
	C			CL AA SC
	D			
	E			
	F			
	G			
	H			
	K			

4.5.Tema 5

TEMP.SESIÓNS.	OBXETIVOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDADES DE APRENDIZAXE.	COMPETENCIAS
9 SESIÓNS. 2ª avaliación	A	B1- 3. Tomar conciencia dos principios básicos da Economía para aplicar nas relacións económicas básicas cos condicionantes de recursos e necesidades.	B1-3.1. Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas.	
	B			
	E			
	F	B2-1. Describir os diferentes tipos de empresas e formas xurídicas das empresas relacionando con cada unha delas as súas esixencias de capital e as responsabilidades legais dos seus propietarios e xestores así como as interrelacións das empresas a súa contorna inmediata.	B2-1.1. Distingue as diferentes formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias requiridas de capital para a súa constitución e responsabilidades legais para cada tipo.	CL AA SC
	G			
	H		B2-1.2. Valor as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso en función das características concretas aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.	AA SC IE
	K			
		B2-1. Describir os diferentes tipos de empresas e formas xurídicas das empresas relacionando con cada unha delas as súas esixencias de capital e as responsabilidades legais dos seus propietarios e xestores así como as interrelacións das empresas a súa contorna inmediata.	B2-1.3. Identifica os diferentes tipos de empresas e empresarios que actúan na súa contorna así como a forma de interrelacionar co seu ámbito máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan.	AA SC
		B2-2. Analizar as características principais do proceso produtivo.	B2-2.1. Indica os distintos tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.	AA SC
		B2-2.2. Identifica os diferentes sectores económicos, así como os seus retos e oportunidades.	AA SC	
	B2-3. Identificar as fontes de financiamento das empresas.	B2-3.1. Explica as posibilidades de financiamento do día a día das empresas diferenciando o financiamento externo e interna, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.	CL AA SC	
	B2-4. Determinar para un caso sinxelo a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio.	B2-4.1. Diferencia os ingresos e custos xerais dunha empresa e identifica o seu beneficio ou perda, aplicando razoamentos matemáticos para a interpretación de resultados.	CMCT AA SC	
	B2-5. Diferenciar os impostos que afectan as empresas e a importancia do cumprimento das obrigacións fiscais.	B2-5.1. Identifica as obrigacións fiscais das empresas segundo a actividade sinalando o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles.	AA SC	

4.6. Tema 6

TEMP.SESIÓNS.	OBXETIVOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDADES DE APRENDIZAXE.	COMPETENCIAS
7 SESIÓNS. 2ª avaliación	A	B4-3. Determinar o impacto para a sociedade da desigualdade da renda e estudar as ferramentas de redistribución da renda.	B4-3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución da mesma.	CL
	B			AA
	C			SC
	D			IE
	E	B5-2. Interpretar datos e gráficos vinculados cos conceptos de tipos de xuro, inflación e desemprego.	B5-2.1. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego.	CL
	F			AA
	G			SC
	B5-3. Valorar diferentes opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte ao desemprego.	B5-3.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	CL	
		B5-3.2. Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego.	SC	
			IE	
	B5-3. Valorar diferentes opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte ao desemprego.	B5-3.3. Investiga e recoñece ámbitos de oportunidades e tendencias de emprego.		
	B6-1. Valorar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e o medio ambiente.	Analiza acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.	AA	
			SC	
		B6-1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional analizando as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	IE	
			AA	
			SC	
			IE	

4.7.Tema 7

TEMP.SESIÓNS.	OBXETIVOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDADES DE APRENDIZAXE.	COMPETENCIAS
9 SESIÓNS. 2ª avaliación.	A	B4-1. Recoñecer e analizar a procedencia das principais fontes de ingresos e gastos do Estado así como interpretar gráficos onde se mostre dita distribución.	B4-1.1. Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado así como as principais áreas dos gastos do Estado e comenta as súas relacións.	SC
	B			
	D	B4-2. Diferenciar e explicar os conceptos de débeda pública e déficit público.	B4-2.1. Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles.	CL AA SC
	E			
	F			
	G			
	H	B4-3. Determinar o impacto para a sociedade da desigualdade da renda e estudar as ferramentas de redistribución da renda.	B4-3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución da mesma.	CL AA SC
	B5-2. Interpretar datos e gráficos vinculados cos conceptos de tipos de xuro, inflación e desemprego.	B5-2.1. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego.	CL AA SC	
	B5-3. Valorar diferentes opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte ao desemprego.	B5-3.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	CL SC IE	
		B5-3.3. Investiga e recoñece ámbitos de oportunidades e tendencias de emprego.	CL AA SC IE	

4.8. Tema 8

TEMP.SESIÓNS.	OBXETIVOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDADES DE APRENDIZAXE.	COMPETENCIAS
9 SESIÓNS. 2ª avaliación.	A	B3-2. Decidir con racionalidade #ante as alternativas económicas da vida persoal relacionando estas con o benestar propio e social.	B3-2.1. Comprende as necesidades de planificación e de manexo dos asuntos financeiros ao longo da vida. Dita planificación vincúlase á previsión realizada en cada unha das etapas de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional.	SC
	B			
	C	B3-3. Expresar unha actitude positiva cara ao aforro e manexar o aforro como medio para alcanzar diferentes obxectivos.	B3-3.1. Coñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto.	CL SC IE
	D			
	E	B3-4. Recoñecer o funcionamento básico do diñeiro e diferenciar os diferentes tipos de contas bancarias e de tarxetas emitidas como medios de pago valorando a oportunidade do seu uso con garantías e responsabilidade.	B3-4.1. Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento na operativa coas contas bancarias.	CL SC
	F			
	G		B3-4.2. Valora e comproba a necesidade de ler detidamente os documentos que presentan os bancos, así como a importancia da seguridade cando a relación se produce por internet.	CL SC IE
	H			
			B3-4.3. Recoñece o feito de que se poden negociar as condicións que presentan as entidades financeiras e analiza o procedemento de reclamación ante as mesmas.	SC IE
	B5-1. Diferenciar as magnitudes de tipos de xuro, inflación e desemprego, así como analízalas relacións existentes entre elas.	B5-1.1. Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais	CL AA SC	
	B5-2. Interpretar datos e gráficos vinculados cos conceptos de tipos de xuro, inflación e desemprego.	B5-2.1. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego.	CL AA0 SC	

4.9. Tema 9

TEMP.SESIÓN.S.	OBJETIVOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDADES DE APRENDIZAXE.	COMPETENCIAS
7 SESIÓN.S. 3ª avaliación.	A	B5-1. Diferenciar as magnitudes de tipos de xuro, inflación e desemprego, así como analizalas relacións existentes entre elas.	B5-1.1. Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	CL
	B			AA
	E			CL
	F		B5-1.2. Explica o funcionamento dos tipos de xuro e as consecuencias da súa variación para a marcha da Economía.	AA
	G			SC
	H	B5-2. Interpretar datos e gráficos vinculados cos conceptos de tipos de xuro, inflación e desemprego.	B5-2.1. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego	CL
		B5-3. Valorar diferentes opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte ao desemprego.	B5-3.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	AA
				SC
			B5-3.2. Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego.	CL
				SC
				IE

4.10. Tema 10

TEMP.SESIÓNS.	OBXETIVOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDADES DE APRENDIZAXE.	COMPETENCIAS
10 SESIÓNS. 3ª avaliación.	A	B3-2. Decidir con racionalidade ante as alternativas económicas da vida persoal relacionando estas con o benestar propio e social.	B3-2.1. Comprende as necesidades de planificación e de manexo dos asuntos financeiros ao longo da vida. Dita planificación vincúlase á previsión realizada en cada unha das etapas de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional.	CMCT AA SC IE
	B			
	C	B3-3. Expresar unha actitude positiva cara ao aforro e manexar o aforro como medio para alcanzar diferentes obxectivos.	B3-3.1. Coñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto.	CL SC IE
	D			
	E		B3-3.2. Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento valorando o risco e seleccionando a decisión máis adecuada para cada momento.	CL SC IE
	F			
	G	B3-4. Funcionamento básico do diñeiro e diferenciar os diferentes tipos de contas bancarias e de tarxetas emitidas como medios de pago valorando a oportunidade do seu uso con garantías e responsabilidade.	B3-4.1. Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento na operativa coas contas bancarias.	CL SC
H				
		B3-4.2. Valora e comproba a necesidade de ler detidamente os documentos que presentan os bancos, así como a importancia da seguridade cando a relación prodúcese por internet.	CL SC IE	
		B3-4.3. Recoñece o feito de que se poden negociar as condicións que presentan as entidades financeiras e analiza o procedemento de reclamación ante as mesmas.	SC IE	
		B3-5. Coñecer o concepto de seguro e a súa finalidade.	B3-5.1. Identifica e diferencia os diferentes tipos de seguros segundo os riscos ou situacións adversas nas diferentes etapas da vida.	AA SC IE

4.11. Tema 11

TEMP.SESIÓN.S.	OBJETIVOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDADES DE APRENDIZAXE.	COMPETENCIAS
7 SESIÓN.S. 3ª avaliación.	A	B6-1.	B6-1.1. Valora o grao de interconexión das diferentes Economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.	CL AA SC IE
	B	Valorar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e o medio ambiente.	B6-1.2. Explica as razóns que xustifican e inflúen no intercambio económico entre países.	CL SC
	D		B6-1.3. Analiza acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.	CL AA SC IE
	E		B6-1.4. Coñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea.	CL AA SC
	F		B6-1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional analizando as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	AA SC IE
	G			
	H			
	I			

4.12. Tema 12

TEMP.SESIÓN.	OBJETIVOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTANDADES DE APRENDIZAXE.	COMPETENCIAS
6 SESIÓN. 3ª avaliación.	A	B6-1. Valorar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e o medio ambiente.	B6-1.4. Coñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea.	CL
	B			AA
	E			SC
	F		B6-1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional analizando as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	AA
	G			SC
	H			IE
	K			

5. GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE. CADRO ANEXO .

A continuación presentamos os estándares mínimos de aprendizaxe:

- Comprende e utiliza correctamente diferentes termos da área da economía (macroeconomía, microeconomía, renda, salarios, mercado, axentes económicos...etc)
- Interpreta problemas económicos básicos.
- Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e gastos do Estado.
- Coñece e describe:
 - 1- Os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución da mesma.
 - 2- . Os tipos de xuro, inflación e desemprego.
- Identifica os diferentes sectores económicos.
- Distingue as diferentes formas xurídicas das empresas... Explica as posibilidades de financiamento do día a día das empresas diferenciando o financiamento externo e interna.
- Diferencia os ingresos e custos xerais dunha empresa e identifica o seu beneficio ou perda.
- Elabora e realiza un seguimento a un orzamento.
- Distingue as diferentes formas xurídicas das empresas.
- Identifica as obrigacións fiscais das empresas.
- Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.
- Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego.
- Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado.
- Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público.
- Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento na operativa coas contas bancarias.
- Valora e comproba a necesidade de ler detidamente os documentos que presentan os bancos, así como a importancia da seguridade cando a relación prodúcese por internet.
- Identifica e explica as distintas modalidades de tarxetas.
- Describe as causas da inflación.

As porcentaxes aplicadas a cada un dos estándares pódense ver no cadro anexo (Vid. Anexo 1)

6. CONTIDOS E INDICADORES DE LOGRO POR UNIDADE DIDÁCTICA.

6.1.Tema 1: Introducción á economía:

- As necesidades das persoas.
- Os bens.
- A actividade económica.

INDICADORES DE LOGRO:

- Identifica de forma acertada o concepto de escaseza.
- Explica a pirámide de Maslow
- Resolve problemas de tipo económico.
- Pon exemplos concretos de decisións económicas.
- Analiza a figura de Adam Smith, Malthus, David Ricardo (exemplos de “pais” da economía) e explica porque se lle considera o pai da económica.
- Utiliza e traballa con textos xornalísticos, formulacións económicas.
- Diferenza Macroeconómica de Microeconomía
- Analiza e interpreta datos e gráficos económicos cunha terminoloxía propia da ciencia.
- Investiga datos económicos sobre saúde pública e educación.

6.2.Tema 2. A produción de bens e servizos:

- Que é a produción?
- Factores produtivos.
- A tecnoloxía e a eficiencia produtiva.

INDICADORES DE LOGRO:

- Identifica os recursos renovables e non renovables.
- Interpreta gráficos da poboación activa en España/Galicia.
- Compara sistemas produtivos.
- Calcula a produtividade dunha empresa creada por eles.
- Sabe representar a expansión da produción
- Explica aos compañeiros a tercerización da economía española
- Describe o gasto en I+D dos países UE

6.3.Tema 3: os mercados e os axentes económicos.

- Os axentes económicos.
- O fluxo circular da renda.
- Os mercados.

INDICADORES DE LOGRO:

- Define os axentes económicos como aqueles elementos (persoas, grupos humanos ou institucións) que toman decisións respecto á asignación de recursos...
- Explica a clasificación dos axentes económicos e o explica o sector interior e o exterior.
- Explica como obteñen as familias os seus ingresos e que tipo de decisións económicas toman
- Explica os conceptos de monopolio, oligopolio, competencia monopolística, monopsonio e oligopsonio.
- Realiza un organigrama da organización empresarial.
- Realizan un informe sobre prensa: Mercadona e o valor engadido

6.4.Tema 4. As decisións económicas das familias:

- As familias unidades de consumo e aforro.
- O consumo das familias.
- Os ingresos das familias: o salario.

INDICADORES DE LOGRO:

- Identifica o consumo racional.
- Relaciona asalariados/salarios co nivel de formación.
- Interpreta gráficos de salarios mínimos.
- Sabe analizar e interpretar unha nómina.
- Elabora un orzamento familiar.
- Resolve casos prácticos
- Analiza o financiamento do sistema de Seguridade Social

6.5.Tema 5. As empresas

- As empresas e a produción.
- A clasificación das empresas.
- A forma xurídica das empresas.
- O financiamento das empresas.
- O resultado empresarial.

INDICADORES DE LOGRO

- Identifica os obxectivos e estratexias dunha empresa: As multinacionais.
- Ananliza unha multinacional española: Inditex.
- Elabora unha análise sobre planificación empresarial.
- Busca información sobre o Rexistro Mercantil e o seu significado na internet.
- Calcula a prima de emisión dunha ampliación de capital
- Investiga sobre o crowdfunding ou financiamento colectivo.
- Calcula o resultado dunha empresa.

- Dá unha charla sobre que é ser emprendedor aos alumnos de obradoiro de Iniciativas emprendedoras.

6.6.Tema 6. O crecemento económico

- O produto Interior Bruto.
- Os ciclos económicos.
- O desemprego.
- As medidas contra o desemprego.

INDICADORES DE LOGRO

- Interpretar gráficos do Produto Interior Bruto.
- Analizar taxas de crecemento económico.
- Realizar un informe sobre a crise económica en España.
- Calcular indicadores de poboación.
- Realizar unha estatística sobre as preocupacións da poboación española.
- Realizar unha exposición sobre as medidas de desemprego
- Elaborar un currículo.
- Dramatizar unha entrevista de traballo.

6.7.Tema 7. A distribución da renda.

- A renda e a súa distribución.
- A función distributiva do estado.
- O orzamento público.
- A débeda pública.

INDICADORES DE LOGRO

- Realizar unha enquisa de condicións de vida.
- Calcular o coeficiente de Gini.
- Calcular o IRPF.
- Investigar os sectores predominantes e as oportunidades de emprego.

6.8.Tema 8. O diñeiro e os medios de pago

- O diñeiro.
- A evolución do diñeiro.
- O diñeiro como activo financeiro.
- Os intermediarios financeiros.
- A supervisión do sistema financeiro.
- Outros medios de pago.

INDICADORES DE LOGRO

- Calcular a rendibilidade.
- Analizar a quebra do banco Lehman &Brothers.
- Investigar sobre as tarxetas de crédito e débito. Cales son mellores.
- Resolver casos prácticos (probas Pisa)
- Saber administrar unha conta corrente.
- Redactar unha reclamación a un banco.

6.9.Tema 9. A inflación e os tipos de xuro.

- Que é a inflación?
- As causas da inflación.
- Os efectos.
- O xuro.
- A evolución dos tipos de xuro.

INDICADORES DE LOGRO:

- Construír un índice de prezos e calcular a inflación.
- Comprobar a relación entre inflación e cantidade de diñeiro.
- Calcular o tipo de xuro real.
- Analizar a relación entre inflación e o desemprego
- Comentar o artigo “15 datos curiosos sobre a inflación”
- Investigar sobre a prima de risco da débeda española.

6.10. Tema 10. O aforro e o endebedamento das familias

- A importancia do aforro.
- Os depósitos bancarios.
- Os instrumentos de investimento.
- O endebedamento.
- Os seguros.

INDICADORES DE LOGRO

- Coñecer que son e para que serven as hipotecas.
- Interpretar gráficos do aforro dos fogares españois.
- Calcular o rendemento dos depósitos a prazo.
- Clasificar as accións.
- Buscar información dos rexistros de falta de pagamentos ou de “morosos”.
- Enumerar diferenzas entre avais bancarios e persoais.
- Identificar contratos de seguros.
- Debater sobre as vantaxes e inconvenientes de comprar ou alugar unha vivenda...

6.11. Tema 11. O comercio exterior.

- O comercio internacional.
- Os instrumentos de protección comercial.
- Os movementos financeiros internacionais.
- A globalización económica.
- A integración económica.

INDICADORES DE LOGRO.

- Comprender e interpretar a balanza de pagos.
- Analizar o rexistro dos intercambios internacionais.
- Calcular o cambio de moeda.
- Analizar o texto: O economista camuflado de Harford.

6.12. Tema 12. Economía e medio.

- Teoría económica e medio ambiente.
- Problemas ambientais relacionados coa actividade económica.
- Solucións aos problemas ambientais.

INDICADORES DE LOGRO

- Entender a información do impacto ambiental en termos económicos.
- Implicarse na preservación do medioambiente.
- Describir políticas ambientais
- Buscar a biografía de ELINOR OSTROM, e outros Premios Nobel de economía
- Analizar e realizar un informe sobre a responsabilidade social das empresas.

7. CONTIDOS TRANSVERSAIS

<p>Comprensión lectora. Múltiples serán as lecturas sobre os aspectos para tratar en economía. Desde biografía de economistas (Adam Smith), premios Nóbel de economía Elinor Ostrom, lecturas de prensa, e textos económicos :</p>
1. Historia da economía. John Kenneth Galbraith
2. Economistas fronte á crise.
3. Reacciona.
4. Os señores das finanzas. Liaquet Ahamed.
<p>Expresión oral e escrita. Reflexións sobre: formas de motivar o consumo familiar; exposición de información sobre os problemas que máis preocupan ás familias españolas, Brexit, Comprar ou alugar un piso.....</p>
<p>Comunicación audiovisual. Os alumnos contasen coa pantalla dixital como elemento básico no seu quefacer diario, Eles terán que expoñer presentacións e veremos documentais en youtube, e películas comerciais (Wall Street,.....) como forma de recollida de información e debate.</p>
<p>O tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación. Influencias de avances tecnolóxicos no desenvolvemento económico ; visita da web do Centro de Investigacións Sociolóxicas (CIS) ; actitudes de responsabilidade e seguridade no uso e manexo das redes sociais: o currículo na internet;</p>
<p>Emprendemento. Calcular indicadores de poboación; atopar un emprego. Charlas sobre emprendedores ao taller de iniciativas emprendedoras</p>
<p>Educación cívica e constitucional. Opinións ao redor da diferenza que provoca o desenvolvemento económico en certos sectores. O abuso das hipotecas, o desenvolvemento de certas empresas e o seu custo social (Zara, Mercadona..) Reflexións acerca da influencia do crecemento económico sobre o desenvolvemento social e humano; reflexións sobre situacións de desigualdade no acceso aos recursos económicos I, protección do medio ambiente, a sustentabilidade da vida .O desemprego e o seu custo social.</p>
<p>Valores persoais. Actitudes de esforzo, perseveranza e responsabilidade no traballo de clase, e no futuro; actitudes de autonomía na toma de decisións; ,</p>

- Valorar o diñeiro como activo financeiro.
- Identificar medios de pago (tarxetas, transferencias, cheques, pago electrónico....)
- Interpretar os efectos da inflación.
- Diferenciar os tipos de xuro.
- Identificar a relación entre inflación e desemprego.
- Explicar as hipotecas.
- Identificar os instrumentos de investimento.
- Identificar os avais.
- Coñecer os seguros.
- Valorar os proles/contra de comprar ou alugar unha vivenda.
- Recoñecer os movementos financeiros internacionais.
- Valorar a integración económica.
- Coñecer as teorías económicas actuais sobre medioambiente.

- Cuestionar os aspectos positivos/negativos do desenvolvemento sustentable.

8. INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN. PROCEDIMENTOS E CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

8.1. Procedementos e instrumentos

- Observación sistemática. RUBRICA DE OBSERVACIÓN NA aula.
- Observación directa do traballo na aula...
- Observación directa sobre a participación e interese e a súa actitude favorable
- Analizar as producións dos alumnos.
- Caderno de clase.
- Resumos.
- Actividades en clase (problemas, exercicios, respostas a preguntas etc.).
- Traballos monográficos.
- Traballos de investigación.
- Avaliar as exposicións orais dos alumnos.
- Presentación en PowerPoint. Prezi. Stop motions....
- Debates
- Postas en común...
- Realizar probas específicas
- Obxectivas.
- Exposición dun tema, en grupo ou individualmente

8.2. Criterios de cualificación.

As cualificacións serán o resultado dos seguintes aspectos:

1. **As probas: 70 % da nota de avaliación.**

En cada avaliación o alumnado realizará un mínimo de dúas probas orais ou escritas, globalizadoras dos contidos que nese momento deberán de estar asimilados por alumnado, correspondente a materia traballada.

A valoración respecto a as probas farase atendendo aos seguintes criterios:

- Se están ben estruturada desde o punto de vista dos conceptos estudados.
- Se os alumnos empregan correctamente os conceptos traballados.
- Se a expresión escrita demostra que o alumno sabe o que quere dicir.
- Se o vocabulario e a ortografía están empregados correctamente.
- Se a presentación é correcta.

A nota correspondente dos exames calcularase facendo a media entre os exames realizados en cada avaliación. Non se realizará media se algún do exame ten unha cualificación inferior a 4, figurando nesa avaliación un suspenso independentemente da nota do outro exame

A nota mínima de media nas probas en cada avaliación, para poder lograr o aprobado (un 5 sobre 10) será un 5.

2. **Traballo diario:** na aula ou en casa. 10% da nota

O **caderno de clase** contendo os apuntamentos e as actividades diarias. Un 10% Terase en conta:

- Se o alumno realiza diariamente as tarefas encomendadas...
- Se reflicte unha comprensión da materia estudada.
- Se está debidamente presentado en tempo e forma.

Os traballos: 10% Inclúen a presentación de sínteses parciais, traballos, comentarios, resumos etc... Tanto de maneira individual como en grupos. A valoración dos traballos seguirán os mesmos criterios que nas probas.. RUBRICA TRABALLO EN EQUIPO

Comportamento e a actitude do alumno na clase é un elemento básico na clase.

- O respecto aos compañeiros, profesor e a toda a comunidade educativa.
- O respecto ao material tanto individual como común.
- Levar diariamente o material necesario. E sobre todo, cando a profesora pide que ao día seguinte se traia o material indispensable para facer algunhas actividades.
- A puntualidade tanto na entrada de clase como nos termos fixados na elaboración de tarefas...

Para superar o curso será indispensable ter aprobado as tres avaliacións cunha **nota mínima numérica de 5**.

As avaliacións con cualificación negativa terán unha proba de recuperación unha vez acabado o trimestre.

Aqueles alumnos/ as que non tivese superadas as avaliacións durante o curso, realizarán unha proba final obxectiva no mes de Xuño, de non superala examínase na convocatoria extraordinaria de Setembro. Se ao final de curso algún alumno tivese, despois de facer as recuperacións, unha avaliación suspenso terá outra oportunidade de recuperala.

9. PLAN DE TRABAJO.

1) Libro de texto:

Título: Economía. Serie Analiza. Proyecto saber hacer. Santillana

Autor: Varios Autores

Editorial: Santillana. Obradoiro

2) Temporalización e distribución dos temas:

1ª Avaliación: Temas 1 a 4.

2ª Avaliación: Temas 5 a 8.

3ª Avaliación: Temas 9 a 12.

3) Número de exame:

Tres exames por avaliación (dous temas por exame). De cada avaliación suspensa haberá unha recuperación despois da avaliación e entrega de notas.

4) Tipo de exame:

Seguirán o modelo que se expón a continuación: En cada exame estará posta a puntuación de cada pregunta.

- Definición de conceptos.
- Relacionar conceptos. .
- Analizar noticias de prensa
- Relacionar conceptos con personaxes
- Verdadeiro ou falso
- Ler un texto e contestar preguntas relacionadas con tema

5) Exercicios:

Cualifícanse os exercicios feitos en clase. De non facelos terase un negativo, que descontará 0'25 puntos.

Hai que ter un caderno de clase que sexa de uso exclusivo para esta materia. Nel faranse os exercicios e os apuntamentos ou esquemas que se fagan na clase.

Pegando tamén as fotocopias que entregue a profesora. Os cadernos serán revisados unha vez por avaliación e cada vez que ao alumno/a soliciteselle para corrixir exercicios na clase

6) Cualificación:

- A nota media dos tres exames será o 70% da nota de avaliación
- A nota do caderno será un 10% .
- as tarefas encomendadas uns 10%
- traballos será do 10%.
- Cada negativo do control de traballo diario descontará 0'25 puntos do 20%.
- Se o caderno de clase non é entregado nas datas previstas para a súa revisión significará un 0 nese apartado.

- Cada aptitude negativa na clase, falta de material, falta de respecto á profesora e compañeiros...descontará 0.25 do 10% mencionado anteriormente.

10. LECTURAS RECOMENDADAS.

Recomendamos aos nosos alumnos a lectura dalgunha novela, por avaliación, con transfondo económico . Aínda que ao longo do curso iremos seleccionando novidades, por agora son:

- A cabana do tío Tom. Harriet Beecher Stowe
- Sempre o diñeiro. Hans Magnus Enzensberger. Anagrama
- Francamente, Frank. Richard Ford. Anagrama.
- Hijos de hombres. P.D. James.
- Todos os homes do rei. Robert Penn Warren. Anagrama
- Grandes peitos, amplas cadeiras. Mo Yan Premio Nobel literatura 2012
- Ao limite. Thomas Pynchon.
- O índice do medo. Robert Harris.
- Economistas fronte á crise. Varios.
- Os señores das finanzas. Liaquat Ahamed.
- A economía do medo. Joaquín Estefanía.
- Coa auga ao pescozo. Petros Márkaris. Tusquets.
- Liquidación final. Petros Márkaris.
- Pan, educación, liberdade. Petros Márkaris.
- O accionista maioritario. Petros Márkaris.
- Offshore. Petros Markaris.
- Reacciona. Varios.

11. RÚBRICAS

11.1. Rúbrica para la observación en el aula

Indicadores	Mellorable	Moi ben	Excelente	Puntuación
Valores	0 puntos	1 punto	2 puntos	
Asistencia e puntualidade	Nunca ou case nunca	Algunha vez	Sempre	
Realiza tarefas en casa/aula				
Atención nas explicacións.				
Caderno completo e boa presentación.				
Entrega traballos no prazo fixado.				
Ten bo comportamento				
Utiliza fontes de información.				

11.2. Rúbrica para traballo en grupo

NIVEIS DE ADQUISICIÓN	CUALIFICACIONES	
	Si	Non
Indicadores		
Ten unha actitude positiva e colaboradora cara ao traballo		
Estivo receptivo/á as críticas e suxerencias do grupo		
Sempre entrega a tempo o que lle corresponde e o equipo non ten que traballar nas súas responsabilidades		
Faise responsable do seu traballo e entrégao con máxima calidade.		
Respecta aos demais membros do grupo.		
Apoia aos seus compañeiros axudando e aconsellando se é necesario.		

12. TEMPORALIZACIÓN.

1º Trimestre Temas: 1, 2, 3, 4...

2º Trimestre Temas: 5, 6, 6,8

3º Trimestre Temas: 9, 10, 11,12

13. MATERIAIS CURRICULARES E RECURSOS.

Un complemento útil é o caderno de traballo do alumno/a, de gran importancia como instrumento para a avaliación. Nel iranse recollendo ao longo do curso todas as ideas previas, actividades, esquemas, resumo, memorias.... Que conformasen o traballo de aula e que nos pode indicar en todo momento o nivel do alumno. Tanto o caderno como o material elaborado polo alumno ao longo das avaliacións (papel/ arquivos) serán entendidos como PORTAFOLIOS.

Insistirase no coidado e a boa presentación, porque desta maneira os alumnos irán aplicando un método de traballo útil para calquera materia, O portafolio permitirá incorporar follas soltas para a súa corrección e poderán engadir documentos, fotocopias, ilustracións, recortes de prensa,

Revisarase periodicamente. Con esta metodoloxía preténdese que o alumno/a vaia elaborando o seu propio método de traballo e aprendizaxe e déase conta dos seus propios fallos e acertos.

Utilizásense ademais do libro de texto, prensa (moi a miúdo), Internet, sobre todo documentais de youtube., vídeos de Academia Play e material de filмотeca. Os alumnos verán películas cuxa temática sexa a que estamos a estudar nese momento.

Procuraremos potenciar entre o alumnado o gusto pola lectura e pola sétima arte, recomendándolle libros de lectura relacionados coa materia e a súa idade. Cada avaliación entregarásele unha lista de novelas con temática económica e películas que apoiem os temas que estamos a tratar en clase.

14. PLAN DE RECUPERACIÓN ESTIVAL. PROBA EXTRAORDINARIA DE SETEMBRO.

O alumnado que deba ir á proba extraordinaria de setembro entregáraselle un plan de traballo para facer durante o verán e unhas indicacións para o estudo estival, deberá entregar todo o día do exame.

Para a cualificación a exame nota do será un 100% . A cualificación será exclusivamente a través de proba escrita.

15. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DE PDA

Do mesmo xeito que as restantes materias que son responsabilidade deste departamento o seguimento, avaliación e se é o caso, modificación desta programación, farase nas reunións conxuntas dos membros do departamento (Lembramos que estas reunións xa non están en horario lectivo e teñen que facerse fose do horario marcado polos profesores; o que supón un grave inconveniente).: Estas reunións terán unha periodicidade mensual, nelas valoraremos os resultados académicos e observaremos o cumprimento dos contidos e demais aspectos programados, por se fose necesario proceder a realizar modificacións.

Calquera modificación será comunicada aos alumnos para que teñan coñecemento delas. Con todo, ao final de curso o departamento fará unha avaliación final da programación que estará recollida na memoria final.

RÚBRICA DE AUTOREVISIÓN

1.Adecuación das unidades a currículo	1	2	3	4
2. Adecuación da temporalización dos temas.				
3.Mantívose a temporalización prevista.				
4. Adecuación dos estándares para os temas.				
5.Fixación dunha estratexia metodolóxica común a departamento.				
6. Adecuación da secuencia de traballo na aula.				
7. Adecuación dos materias didácticos utilizados.				
8. Adecuación do libro de texto.				
9. Adecuación das probas de avaliación.				
10. Adecuación das pautas xerais para a avaliación continua.				
11. Adecuación dos criterios para la recuperación dun exame.				
12.Adecuación dos exames				
13. Adecuación dos programas de apoio, recuperación...				
14. Actividades complementarias.				
15. Adecuación da información aos alumnos e pais dos criterios de avaliación,.....				

16. ECONOMIA E CINE.

Ofrecemos unha selección de películas, cuxa temática é o mundo económico, algunhas se analizasen en clase:

- **Tempos Modernos.**
- **Recursos Humanos.**
- **Erin Brockovich.**
- **Tes un e-mail.**
- **A cuadrilla.**
- **Cidadán Kane.**
- **A guerra do Opio.**
- **Os luns ao sol.**
- **A cidade de Deus.**
- **A caixa 507**
- **Wall Street.**
- **O capital.**
- **Charlie e a fábrica de chocolate.**
- **To big to fail.**
- **O gran malgaste.**

IES POETA AÑÓN. OUTES. 2019-2020

DPTO. XEOGRAFIA E HISTORIA

17. ANEXOS

17.1. Anexo 1. Grado mínimo de consecución de estándares de aprendizaje.

Criterios de Evaluación	Estándares de aprendizaxe	Grado mínimo	PA	PE
B1.1. Explicar a economía como ciencia social e valorar o impacto permanente das decisións económicas nadas das persoas.	ECB1.1.1. Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como claves de problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias.	50%	30%	70%
	ECB1.1.2. Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, identifica as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións.	50%	30%	70%
B1.2. Identifica a terminoloxía económica básica e os seus dous modelos económicos, e familiarizarse con eles.	ECB1.2.1. Comprende e utiliza correctamente termos da área de economía.	50%	30%	70%
	ECB1.2.2. Diferenza entre economía positiva e economía normativa.	50%	30%	70%
	ECB1.2.3. Representa e analiza gráficamente o custo de oportunidades mediante a fronteira de posibilidades de produción.	50%	30%	70%
B2.2. Analizar as características principais do proceso produtivo.	ECB2.2.1. Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.	50%	30%	70%
	ECB2.2.2. Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades.	50%	30%	70%
B1.3. Tomar conciencia dos principios de economía para aplicar nas relacións económicas básicas cos condicionantes de recursos e as necesidades.	ECB1.3.1. Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas.	50%	30%	70%
	ECB1.3.2. Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas da súa contorna.	-	100%	-
B2.4. Determinar, para un caso sinxelo, a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio.	ECB2.4.2. Distingue os ingresosy os custos de unha empresa, calcula o beneficio e a perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.	50%	30%	70%
B2.1. Describir tipos de empresas e formas xurídicas das empresas, e relacionar cada unha coas súas necesidade de capital e as responsabilidades legais dos propietarios/ as e xestores/ as, así como as interrelacións das empresas na súa contorna inmediata.	ECB2.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coa existencia de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo.	50%	30%	70%
	ECB2.1.2. Identifica e valorar as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas	50%	30%	70%
	ECB2.1.3. Distingue diferentes tipos de empresas e de empresarios/ as que actúan na súa contorna, máis ou menos próximo, e os efectos sociais e ambientais positivos e negativos.	50%	30%	70%
B2.3. Identificar as fontes de financiación das empresas.	ECB2.3.1. Explica as posibilidades de financiamento das empresas e o financiamento externo e o interno, a curto e longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.	50%	30%	70%

B2.5. Diferenciar os impostos que afectan as empresas e a importancia do cumprimento das obrigacións fiscais.	ECB2.5.1. Identifica as obrigacións fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as súas actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as súas principais diferenzas.	50%	30%	70%
	ECB2.5.2. Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas.	50%	30%	70%
B3.1. Realizar un orzamento persoal distinguindo entre os tipos de ingresos e gastos, e controla o seu grao de cumprimento e as posibles necesidades de adaptación.	ECB3.1.1. Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes.	50%	30%	70%
	ECB3.1.2. Utiliza aplicacións informáticas na preparación e desenvolvemento do orzamento ou plan financeiro personalizado.	-	100%	-
	ECB3.1.3. Manexa gráficos de análises que permiten comparar a realidade propia coas previsións establecidas	-	100%	-
B3.2. Decidir con racionalidade as alternativas económicas da vida persoal, e relacionalas co benestar propio e social.	ECB3.2.1. Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo. Esa planificación vincúlase coa previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional.	50%	30%	70%
B3.3. Expresar unha actitude positiva co aforro, e empregar o aforro como medio para alcanzar diversos obxectivos.	ECB3.3.1. Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto.	50%	30%	70%
	ECB3.3.2. Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis acertada para cada momento.	50%	30%	70%
B3.5. Coñecer o concepto de seguro e a súa finalidade.	ECB3.5.1. Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida.	50%	30%	70%
B3.4. Recoñecer o funcionamento básico do diñeiro e diferenciar os tipos de contas bancarias e de tarxetas emitidas como medios de pago, e valorar as oportunidades da súa con garantías e responsabilidade.	ECB3.4.1. Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas n operativa bancaria.	50%	30%	70%
	ECB3.4.2. Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigacións que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos.	50%	30%	70%
	ECB3.4.3. Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación.	-	100%	-
	ECB3.4.4. Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garantan a súa seguridade.	50%	30%	70%
B5.1. Diferencia as magnitudes de tipos de xuro, inflación e desemprego, analizar as relacións entre eles e interpretar datos e gráficos vinculados con esas magnitudes.	ECB5.1.1. Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	50%	30%	70%
	ECB5.1.2. Explica o funcionamento dos tipos de interes e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía.	50%	30%	70%
	ECB5.1.3. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados con inflación e desemprego	-	100%	

B5.2. Valorar opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte ao desemprego.	ECB5.2.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	50%	30%	70%
	ECB5.2.2. Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra ou desemprego.	-	100%	-
	ECB5.2.3. Investiga e reconece modos e tendencias de emprego.	-	100%	
B4.1. Recoñecer e analizar a procedencia das principais fontes de ingresos e gastos do Estado, e interpretar gráficos onde se atope esa distribución.	ECB4.1.1. Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos de Estado, e comenta as súas relacións.	50%	30%	70%
	ECB4.1.2. Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado.	-	100%	-
	ECB4.1.3. Distingue os ciclos económicos e comportamentos dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo.	50%	30%	70%
	ECB4.1.4. Describe os contidos dos orzamentos públicos e analiza a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar o seu funcionamento.	50%	30%	70%
B4.2. Diferenciar e explicar os conceptos de débeda pública e déficit público.	ECB4.2.1. Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles.	50%	30%	70%
B4.3. Determinar o impacto para a sociedade da desigualdade da renda e estudar as ferramentas da redistribución da renda	ECB4.3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución	50%	30%	70%-
	ECB4.3.2. Interpreta gráficos representativos da distribución da renda	-	100%	
B6.1. Valorar e impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e no ambiente.	ECB6.1.1. Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.		100%	
	ECB6.1.2. Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países l.	50%	30%	70%
	ECB6.1.3. Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.	50%	30%	70%
	ECB6.1.4. Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea.	50%	30%	70%
	ECB6.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	50%	30%	70%